

ЕджапIЭХЭМ ялъытыгъэр макIЭП

Адыгейим и Къэралыгъо автоинспекции Iэнэ хураау зэхищагъэр автоеджапIЭХЭМ ачIесхэр зэрагъэхъазырхэрэм фэгъэхъыгъагь. Ар зерищагь инспектор шъхьаIеу Александр Курпас.

Юфтхъабзэм къырагъэблэгъагъэх Адыгэ Республикаем гъэсэнгъэмрэ шIенгъэмрэкIэ и Министерствэ иофышау Марианна Михайловскаяя, Адыгейим идээ комиссарэу Александр Аверинир, автоеджапIЭХЭМ япащэхэр, регистрационнэ-экзаменационнэ отделхэм ялъыклохэр.

Гъогу хуугъэ-шIагъэхэм цыфхэр жуу гъэу зэрахэкIуадэхэрэр гумэкIыгъо шъхьаIеу мы лъэхъаным къэралыгъом ыпашхъэ итхэм ашыц. Авариехэм янахыбэр ныбжыкIэхэм ялажъекIэ зэрхъурэр ары гукъаор. Мыщ ушхъагьоу фэхъухэрэм атегущыIэнхэр ары непэрэ зэлукIэгъум хэлэжъагъэхэм мурадэу ялгъээр.

Юфтхъабзэм хэлажъэхэрэм инспектор шъхьаIеу, полицием иполковнику Александр Курпас закыифигъазээ, ильеситу нахь мыхъугъэу машинэр зезыфэхэрэм ялажъекIэ аварию Адыгейим щыхъугъэ пчыагъэм игугуу къышыгъ. ГухэкI нахь

мышишими, пчыагъэхэм къашыкIэрэп. Ильес 18 — 30 зыныбжь водителхэм ялажъекIэ мы ильесим имээз 11 хуугъэ-шIагъ 39-рэ тигъогухэм къатеххуухагь. Ахэм нэбгыри 5 ахэкIодагь, 52-мэ шъобжхэр хахыгъэх.

— Ушхъагьоу ащ фэхъухэрэм аицшэу тэлтымэ автоеджапIЭХЭМ ныбжыкIЭХЭР тэрэзэу зэращирамыгъаджэхэрэр, — къылуагь Александр Курпас. — Егъэджеэнум уахътэу тырагъэ-кIуадэрэр зэрэмакIЭМ къыхэкIЭУ машинэ зефэнным икьюу зыфа-гъэснэу хуурэн. НэмүкI Иофыгъоу къеуцурэри бэ. Арышь, непэ тызэхэгүшүйЭжыныши, тызэхэкIыжыын къодыгуу иш-митэу, унэшьо гъэнэфагъэхэр тишынным сицэгүгъы.

Ащ ыуж Марианна Михайловскаяя къэгүшүйагь. Гъэсэнгъэмрэ шIенгъэмрэкIэ Министерствэм мы лъэнэыкъомкIэ ельытыгъэр зэклэ зэригъэцакIэрэр къылуагь, еджапIЭХЭМ щыкIагъеу къахажъэшхээрэм анаэ тырадзэнэу закыифигъэзагь.

Адыгэ Республикаем хэгъэгу клоц IофхэмкIэ и Министерствэ и Обществен-нэ совет илъыклоу Александр Киреевыр зыгъэгумэкIэу къызкIеупчагъэхэм ашыц водитель хуу зышлонгъохэр езыгъаджэхэрэм ялэпэIэсэнгъэ зыфдэр. Ащ даклоу еджапIЭХЭМ яматериальнэ-техническэ амалеу ялэр нахьыбэрэ аулпъэ-кIумэ зэрэнхыышур ащ къыхигъэшыгъ. Иофыгъоу къеуцугъэм общественникхэри къызэрхэлжэштхэр А. Киреевым хильэунэфыкыгъ.

АвтоеджапIЭХЭМ ялъыклохэм яшошлихэр къыратотыкыгъэх. Къэралыгъо автоинспекциieri къыхэлажъээз егъэджэн

Юфым фэгъэзэгъэ организацием азыфагу зэлукIэгъухэр нахьыбэрэ щы-зэхашэнхэр ишыкIагъеу алтыгагь. Джащ фэдэу нэмүкI шъольырхэм машина зефэнным фэзыгъасэхэрэ яеджапIЭХЭМ ялэпэIэсэнгъэ кырыплынхэ фаеуу къауагь.

Къеухым Юфтхъабзэм хэлэжъагъэхэрэ зы гупшице къекIуагъэх — тигъогухэм къатеххуухъэрэ хуугъэ-шIагъэхэр нахь макI шыгъэнхэм тыфэбэнэным клочIэстэури етхылIэн фае.

Машинэ зефэнным фэзыгъасэхэрэ кIэлэгъаджэхэм ялэпэIэсэнгъэ, яш-э-нэгъэхэм захагъаюкIэ, рагъаджэхэрэр гъогум зытхъэхэкIэ лытэнгъэрэ шъхъекIэфэнгъэрэ къызхагъэфэн зэрэ-фаа агурагъаомэ щеч хэлэп шуагъэ къызэрихыштим.

ИШЫЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр Ишыынэ Аслын тырихыгъэх.

Ныбджэгъухэр!

Урысием и Почтэ зээгъыныгъэу дэтишыгъэм ельытыгъэу тыгъэгъазэм и 3-м къын-щегъэжъягъэу и 13-м нэс гъэзетэу «Адыгэ макъэм» икIэтхапкIэ сомишиэм къехъукIэ нахь макI хуугъэ. Къихъащт 2019-рэ ильэ-

сым иапэрэ мэзихым къышыуфэкIоющт гъэзетыр сомэ 645-рэ чапыч 72-кIэ къишъутхыкIын шIульэкIыщт. Зы мазэм ар къызэрэштууфыдэкIыщтыр соми 107-рэ чапыч 62-рэ. Мэзищыр — сомэ 322-рэ чапыч 86-рэ. Ащ фэдэ амал мы кIэтхэгъум тиIэжыыщтэп. Арышь, къызфэжъугъэфедэнэу тиIэжыыщтэп.

Зэрэтишы хабзэу, республикэм щыхъурэ къэбарыкIЭХЭМ тиуащыдгъэгъозэшт, лъеп-кыым итарихь, ишэн-хабзэхэм, непэ ар зыгъэгумэкIырэ Иофыгъохэм ягугъу къышыу-фэтишыщт, нэмүкI лъэнэыкъуабэхэм тызэгъусэу танэсийт.

Редакциер.

ЯшIэнныгъэ ауплъэкIу

Урысые Федерации и Конституции загъэпсыгъэр ильэс 25-рэ зэрэхъурэм фэгъэхъыгъэу тыгъэгъазэм и 3-м кыщегъэжьагъэу и 10-м нэс зэрэ Урысыеу юридическэ диктант щатхы.

Адрэ шьолъирхэм афэдэу Адыгири мы йофтхъабзэм хэлажье. Онлайн шыклем тетэу диктант зытхы зыштоигъохэм алаа тиеспублике площадке 12 кынныззяаахыгъ.

Йофтхъабзэм кищакло фэхъугъэх Урысые общественне организациехэу «Урысыем иористхэм я Ассоциации» ыкни «Деловая Россия» зыфиохэр, О.Е Кутафиным ыцэ зыхыре Московскэ къералыгъю юридическэ университетыр,

Диктантны изэхэ-щэнкIэ пшъэрьльэу зыфагъэуцужыгъэр цыфым правовой шIэнныгъэу иIэр гъеунэфыгъэним имызакъоу, аш хэгъэхъогъэнир ары. Зэхэшаклохэм зэралтын-тэрэмкIэ, хэтрэ цыфи ихэбэз фитыныгъэхэр ышIэнхэ фае.

предпринимательхэм яфитыныгъэхэр къеухумээнхэмкэ УФ-м и Президент дэжь ышIэ Уполномоченнэр.

Тыгъэгъазэм и 7-м Адыгэ къералыгъо университетым инаучн тхыльеджапэ диктант зытхы зыштоигъо студентхэр

къярагъэблэгъагъэх, онлайн шыклем тетэу реклокыщт йофтхъабзэм зэрэхэлжээштхэ шыкIэр зэхэшаклохэм къафалотагь.

Йофтхъабзэм хэлжээхъагъэх АР-м и Премьер-министрэ игудээ Наталья Широковар, АР-м и Очилхэм япалатэ и Президентэу, Урысыем иористхэм я Ассоциации и Адыгэ шьолъир къутамэ игъэцэклэко комитет итхаматэу Мамый Алый, нэммыкIхэри.

Наталья Широковам къызэриуагъэмкэ, адрэ шьолъирхэм афэдэу Адыгири Урысые юридическэ диктантны хэлажье. Адыгеим щыпсэухэрэм псэупI-коммуналынэ хъызмэтым, цыфхэм финансэм афэгъэхъыгъэ шIэнныгъэу аIэклэлхэм ахгъэхъогъэним Правительствэм ынаалэ тет. Мыш къыдыхэлпэтаагъэу иористхэм я Ассоциации зэзэгъынгъэ дашыгъ ыкни цыфхэм правовой шIэнныгъэу яIэр зэрагъэшIэним пае йофтхъэбзэ зэфэшхъафхэр адзыэрхъэх.

— УФ-м и Конституции загъэпсыгъэр ильэс 25-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхъыгъэу йофтхъабзэр зэхащэ, — ело Мамый Алый.

— Цыфым юридическэ шIэнныгъэу иIэр гъеунэфыгъэнир, хэбэз фитыныгъэхэр

зыфэдэхэр икьюо къигуругъэлгъэнхэр

ыкни правэр зэрагъэшIэним къифэ-

Адыгеим щыпсэ-ухэрэм псэупI-коммуналынэ хъызмэтым, цыфхэм финансэм афэгъэхъыгъэ шIэнныгъэу аIэклэлхэм ахгъэхъогъэним Правительствэм ынаалэ тет.

Зэгъэнхэр ары пшъэрьиль шхъяаIеу йофтхъабзэм иIэр. Диктантны зэфэхъысыжхэр зыфашыхэкIэ хэукуньоньгэе нахыбэу зыхашыхъагъэхэр къихэдгээшт, ахэм ядэгъэзыхынкэ анахъэу ынаалэ зытедгъэтэн фэе лъэнькъохэр дгъэнэфэштых.

Диктантны изэхэшэнкIэ пшъэрьиль эу зыфагъэуцужыгъэр цыфым правовой шIэнныгъэу иIэр гъеунэфыгъэним имызакъоу, аш хэгъэхъогъэнир ары. Зэхэшаклохэм зэралтытэрэмкэ, хэтрэ цыфи ихэбэз фитыныгъэхэр ышIэнхэ фае. Правовой шIэнныгъэу яIэм хагъэхъонымкэ ыкни мы лъэнькъомкэ зауштыннымкэ йофтхъабзэм ишIуагъэ къэклонэу ары зэрэшчигүйхэрээр.

Зыныбжь ильэс 14 хуугъэхэм къащчублагъэу фаехэр зэкIэ ыпкIэ хэмийлээу йофтхъабзэм хэлжээнхэ альякыщт. Цыфхэм юридическэ шIэнныгъэ къызщаагъэлгъошт диктантны упчэ 30 хэт.

Тест шыклем тетэу гъэпсыгъэ диктантыр зы сыхваткэ барьцэклэн фае. Анахъбэу къэпхын пльэкыщтыр балли 100. Урысыем иористхэм я Ассоциации и Адыгэ шьолъир къутамэ АР-м гъэсэнгъэмэр шIэнныгъэмрэкIэ и Министерствэ игъусу диктантыр зыщыклошт площадкэхэр Адыгэ къэралыгъо ыкни Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетхэм, очилхэм ыкни нотариатхэм япалатхэм, республикэм гъэсэнгъэмкэ ичурчденихэм ашагъэпсыгъэх. Мыекъупэ имызакъоу, миш фэдэ площадкэхэр Красногвардейскэ, Тэхъутэмийкье районхэм ыкни Адыгэхъалэ къащчиззяаахыгъэх.

КИАРЭ Фатим.

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэм ия 31-рэ зэхэсигъо 2018-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм и 10-м щыIэшт.

Зэхэсигъом шаахэлъэнхэу мы къыкIелтыкIорэ йофтхъохэр къахальхъащтых: законопроектхэу «2019-рэ ильэсүмкэ ыкни 2020-рэ, 2021-рэ ильэсхэм ячээзыу пальякIэ Адыгэ Республикаем иреспублике бюджет ехылIагъ», «2019-рэ ильэсүмкэ ыкни 2020-рэ, 2021-рэ ильэсхэм ячээзыу пальякIэ Адыгэ Республикаем шIокI зимиIэ медицинэ страхованиемкэ и ЧыпIэ фонд ибюджет ехылIагъ» зыфиохэрэм, «Адыгэ Республикаем изаконхэу «Зынаалэ зытыра-гъэтрэ, унагъохэм аплунэу аштэгъэ кIэлэцькIухэр зэралыгъхэрэм пае мазэ къэс ахъщэ IепыIэгъу къа-зэраратаирэ шыклем ехылIагъ», «Лъэшшу къагъэгъу-нэрэ чынопс чыпIэхэу республикэ, чыпIэ мэхъанэ зиIэхэм язэхщэнкэ ыкни якъеухумэнкэ йофтхъо заулэ зэшхохгъэним ехылIагъ» зыфиохэрэм зэхъо-кыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм афэгъэхъыгъэм» ятлонэрэхэр ахэпльэгъэнир; законопроектхэу «Адыгэ Республикаем изаконхэу «2018-рэ ильэсүмкэ ыкни 2019-рэ, 2020-рэ ильэсхэм ячээзыу пальякIэ Адыгэ

Республикэм иреспублике бюджет ехылIагъ», «Организацихэм ямыльку хэбзэлахъэу тиралхъэрэм ехылIагъ», «Зисцауныгъэ зэшчикуягъэхэм социальнэ, транспорт, инженер инфраструктурэр пэрьохунчэу къизфагъэфедэным, сэкъятнгъэ зиIэхэм фэтэрэбэу зэхэт унэхэм ячыпIэхэу зэдагъэфедэхэрэм яклонIэнхэу амал ягъэгъотыгъэним ехылIагъ», «Гъэсэнгъэ Адыгэ Республикаем зэращарагъэгъотырэм ехылIагъ», «Гъэсэнгъэ зылтэнхыкIэ Адыгэ Республикаем икIэлхэм ярхэмээзээхэрэм заулхэр чыпIэ зыгъэорышэ-жынымкэ къульхыкIухэм афэгъэзэгъэнхэм ехылIагъ» зыфиохэрэм зэхъокыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм афэ-гъэхъыгъэм апэрэу ахэпльэгъэнир ыкни нэммыкI йофтхъохэр.

Жуковскэм иурам тет унэу N 22-м хэт Залышхуу зэхэсигъохэр зыщызэхашэрэм сыхватыр 10.00-м аш илофшIэн щыригъэжъэшт.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэ Владимир НАРОЖНЫЙ

Нахь зэтегъэ-псыхъагъэх

ПсышIопэ районым щыкIогъэ зэнэкIохуу «Унэ къабзэр – къэлэ дах» зыфиорэм икIэуххэр зэфахыссыжыгъэх. Ар ильэсигбүу хуугъэу зэхащэ, псэупIэ пстэури хагъэлажъэ.

Икырэ ильэсүм теклоныгъэр къыдээзыхыгъэхэм ашыщых ПсышIупэ ичыпIэ общественне зыгъэорышIэжыпIэ (тхъаматэр Александр Корнев), ятлонэрэ чыпIэ Шэхапэ фагъэшьошагь (тхъаматэр Татьяна Цейтер). «Анах урам зэтегъэпсыхъагъэр» зыфиорэ номинациемкэ къуаджэу Тхъагъашшэ иурамэу Ровнэр къыхагъэшыгь (чыпIэ администрацием ишащэр Шыыжь Заур). ШэхэкIэйкIэ урамэу Ацумыжьым ыцэ зыхырээр нахь зэтегъэпсыхъагъэр альятарг (тхъаматэр Лыф Хъалид).

НЫБЭ Анзор.

Тыгъэгъазэм и 8-р — Федеральнэ казначействэм и Маф

НыбжьыкIЭ, ау пытэу ыльэ теуцуагъ

1992-рэ ильэсүм итыгъэгъээ мазэ и 8-р ары Урысие Федерацаем и Президент иунашьокэ УФ-м финансхэмкэ и Министерствэ хахьэу федеральнэ казначействэ загъэпсыгъэр. Ильэс 26-рэ хъугъэу а мафэр сэнэхьат мэфэкIеу хагъэунэфыкы.

Ар зызэхащагъэм ыуж ильэс нахь темышлайгу Федеральнэ казначействэм и ГээорышланIэ Адыгэим щагъэпсыгъ. АР-м финансхэмкэ иминистрэштыгъэу, УФ-м изаслуженен экономистэу Валентин Борисовыр алерэ пащэу агъэнэфэгъагъ, Кушьу Эдуард аш игуадзэштыгъ. Нэужум, 1997-рэ ильэсүм кыщыублагъэу 2010-м нэс, ГээорышланIем пэшэнтигъэр дызэрихъагъ Надежда Сергиенкэм. 2010-рэ ильэсүм ишэклогъу мазэ кыщыублагъэу аш ипащ АР-м изаслуженен экономистэу, экономикэ шэнтигъэхэмкэ кандидатэу Кэныбэ Руслан.

— Ильэс 25-у ГээорышланIэ зыщыIем пстэумки нэбгыре 568-мэ Iоф щашлагъ е щашэу

— кылыуагъ аш Федеральнэ казначействэм и профессиональнэ мэфэкI ипэгъокIу гүшүIэту тизыфхэум. — Ахэм ашшхэр алерэ мафэм кыщыублагъэу мыш лутых, ильэс къэс тиофишэн зэхъокIынгъэу фэхүурэ пстэури зэхашлэ, яофишэн хэшькышио фырай, аужкIе кыльхяагъэхэри зыдагъэсэжых.

2016-рэ ильэсүм контролльнэ-ревизионнэ куулыкхэм яофишэн Федеральнэ казначействэм фагъэзэжых. Бюджет ахъщэр зыдакIорэм лылгээгъэнир, законыр аукъуагъэу, ар зишикIагъэм пэумыхахъэмэ, кьеэгъэзэжыхыгъэнир ары ахэм пшъериль шхьаалэу ары пшъериль эу кыфагъэуцугъэр.

— Тиконтролерхэмрэ ревизорхэмрэ яшыуагъекIе ильэсэу

тызхэтым имэзи 9 пстэумки сомэ миллион 50 ауасэ хэу-кьонигъэ дагъэзыжыгъ, сомэ миллион 39-рэ УФ-м ибюд-жет хэльхажыгъэ хъугъэ, — кылыуагъ Кэныбэ Руслан. — Аш нэмийкIе УФ-м и Правительствэ иунашьокэ бюджетыр учт шыгъэнир ыкIи федеральнэ гэцэкIэко органхэм бюджет ахъщэр зыпэуагъэхъагъэмкэ отчетхэм яшын Федеральнэ казначействэм фэгъэзэжыхыгъэ хъугъэ. Федеральнэ къэралыгъо хэбзэ органхэмрэ федеральнэ казеннэ учреждениехэмрэ яхъщэ илъитэнкэ казначействэр бухгалтер шхьаалэ хъунуу ары пшъериль эу кыфагъэуцугъэр.

Мы пшъерильхэм къахиу-бытэу Федеральнэ казначействэм и ГээорышланIэу АР-м

шыIем бюджетымкэ отчетэу кыыIекIагъахъэхээр системэу «Электронный бюджет» зыфиорэр кызыздыригъаээ мониторинг ешых. Аш ипащэ кызызериуагъэмкэ, 2019-рэ ильэсүм ишылэ мазэ и 1-м кыщыублагъэу АР-м яофишэнкэ и Къэралыгъо инспекции ибухгалтер яофишэр къафэгъэзагъэ мэхвүжы. Лэжьапкэм илъитэн кыщегъэжыхъагъэу отчетхэм ягъэхазырын нэсийкэу зэшүуахынэу хүшт.

— Мы пшъерильхэр гэцэ-кIэгъэнхэм пae пэшорыгъэшь упльэкунхэм нэмийкI eklopakIe Федеральнэ казначействэм къа-фигъотын фау мэхуу, — кылыуагъ Руслан. — Ахъщэр зыдакIогъахэр тыупльэкIузынным нахьэу зыдакIоштыр пэшорыгъэшьэу зэдгъэшэним, ар зыпэуагъэхъаштымкэ хэукононгъэ амышынним тылгылпъэним тикыуфекон фае. Аш фэш

Федеральнэ казначействэм чыпIе гээорышланIэхэри кыхигъэлажьэхээ, федеральнэ бюджетым игъэфедэнкэ шэпхъакIэхэм ягъэпсын мы уахтэм яофи дешIэ. Ахэм бюджетым къихэхыгъэ ахъщэр зыпэуагъагъэр игъоу Ѣитымэ хэзигъэ имыIеу бгээнэфэнэу амал къа-тышт.

Федеральнэ казначействэм и ГээорышланIэу АР-м Ѣитэдээжыри ныбжьыкI, ильэс 25-рэ ныIэп зэрэхъугъэр, ау ар пытэу ылъе тэуцуагъэу, лъэхъаным къыздихырэ шыкIе пстэури ыгъэфедээ, пшъериль эу кыфагъэуцурэр хэзигъэ имыIеу зыгъэцкIэрэ куулыкыу хъугъэ. ШыкIеу агъэфедэхэрэм ямызакью, профессионализмэгъэ ин зыхээль коллективиу, зиофишэн ыгүи ыпси хэзэлхээрэм ишүшIэгъэшхүи зэрэхэлтэй аш ипащэ къыкIегъэтхы.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Щынэгъончъэу зэрэзекIоштхэр арагъэшIагъ

Сэкъатныгъэ зиIэхэм я Дунэе мафэ ехуулIеу дэеу зэхэзыхырэ ыкIи зыльэгъухэрэ кIэлэцIы-кIухэр зычIэсхэ Адыгэ республикэ еджэлэ-интернатын гьогу инспекторхэр Ѣитагъэх.

Зипсауныгъэ амалхэр зэ-щыкIогъэ кIэлэцIыкIухэм ана-хэу къин зыщалъэгъухэрэм ашш тъогу зэптыркыпIэхэр. Джаш пae гьогурыкIоным иша-пхъэхэр зэрэгэцкIэнхэ, лэс-рыкIо зэптыркыпIем зэрэшты-зекIонхэ фаер, нэфынэр къэ-зытырэ пкыыгъохэр агъэфедэнхэр шIокI зимиIе Iофиэу зэрэ-щытыр полицеискэхэм агу къагъэкIижыгъигъ.

Нэужум гьогурыкIоным иша-

пхъэхэм афэгъэхыгъэ театрализованнэ къэгээльгэйон кIэлэцIыкIухэм къафатыгъ. Театрэм иартистхэм клону шуашхэр аштгыхэр зекIонымкэ шIэнгъэ зыхахышт джэгукIэхэр афызэхашагъэх, ордхэр къауагъэх, къэшуагъэх.

Иофхъабзэм икIеухым гу-шIуагъо кызызбэкIыре ныбжьыкI цыкIухэм шIокI имыIеу шапхъэхэр агъэцкIэнхэр ин-спекторхэр къагъэгугъагъэх.

ЛъЭПКЪЫР ЩЫМЫІЭЖЬМИ...

Шэнныгъэлэжхэу Бырсыр Батырбайрэ ишхъэгъусэу Сафиятре зэдатхыгъэ «Убых-адыгэ-урис гущыіальэр» адигэ бзэшэнныгъэм имызакъоу, дунэе наукэмки мэхъанэшхо зиэ юфшагъэу хьущт.

Кихэр зэрэубыххэр сшіштыгъ.

**— А унагъохэр
къоджэдэсхэм къа-
хэцхэу е зыхэсхэм
захагъекIуакIу
ищтыгъа?**

— Зекіеми зыхэсхэм ашыщ зашыщтыгъ, закынхэзигъещирэр мэклагъэ. Зэрэубыххэр ашшыщтыгъ, ау зыхэс адигэ лъэпкым щыщхэу залытэжыщтыгъ. Гущыіэм пае, Хъакурынхъаблэ дэсхэм «тыабдзах, чыжыекIэ түубых нахь машшеми» алоштыгъ.

Шытыгъэм ильэси 100 тешлагъ. Лэкъо шэнхэри хэбээ шэнхэри зэхъокынхэмкэ ар мэхъанэ зиэ уахът.

Гущыіальэм тыпхъанэу зэрэхъугъэм нахь благъэу сыйке-кюлэн. 1981-рэ ильэсийм Тбилиси Ѣыккорэ дунэе научнэ конференции горэм сыхэла-жээз, убыхыбзэр, а лъэпкым къырыкIуагъэр зэзыгъашIэрэ шэнныгъэлэжхэу Даниель Трук нэйасэ сыйфэхъугъети, «Ухэт?» ыуу кыссаупчыгъ. «Сыадыгъ» слаугъети, «Адигэр зэтэфыгъаш, хэтмэ уащыщ? ыуу етланы кыссаупчыгъ. «Сыубых» зысэ-лом, «Адэ а лъэпкым фэгъэхыгъэу сид тхыль уилэхэр?» ыуу етланы зыкысфигъэзагъ. Сиэ хъатэ зэрэшмыIэр еслуагъети, тхыльни 7 убыххэм, ахэм абзэ яхыллагъэу кысфи-гъэхыгъ. Ахэр нэмыцыбзэкIэ, фран-цузыбзэкIэ тхыгъагъэх.

Сэ нэмыцыбзэр сэшшети, зыфэзгъэзагъ, сишхъэгъусэ французыбзэр исэнхъяатти, аш а бзэмкэ тхыгъагъэр зэридзэхыгъэх.

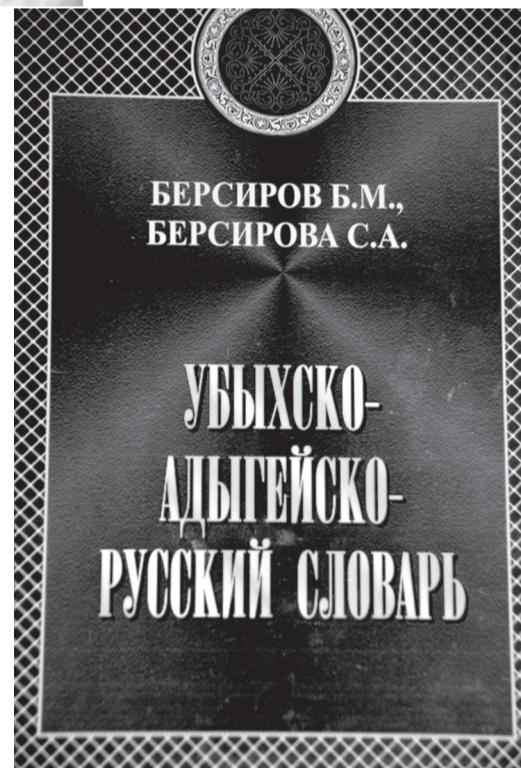
Ильэс 37-рэ фэдизкэ узэкIэбэжжим, аш тетэу тхыльны тыйдэлэжжэнэу едгъэжьагъ, цыкIу-цикIу гущыіальэм юф дэтшагъ, аш игъусэу убыхыбзэм играмматики зэхдэгъэууагъ. Непэрэ шэнныгъэм тегъэпсихъагъэу убыхыбзэр зэхэтфынир типшъэрлыгъ.

КызызэрэкIуагъэхэр. Зыхэр хы-
шумомкэ, адрэхэр абдзахэ-
мэ къахэкынхээ къехыгъэх. Аш
ишихъат ХъымыщкIэй. Ар

**пэблагъэр? Адыгабзэр
ара, абхъазыбзэр ара?**

— Ио зыхэмийн — зы-
льэнкъо горэхэмкэ адига-

**— Ары, лъэнкъ макIэр
бэм зэрэхкIуагъэрэм ар
ишихъат. Узыхэс лъэн-
къым ишыщ зышиынир
нахь гүпсэф.**

— Сэ сыгукэ сиабдаххэу
егъашэми къесхыгъ, ау та-
зэрэубыхыр ренэу тшіштыгъ.

Адигэхэр зышихырээрэ
тинаххэр щылэх. Аш фэдэу
шапсыгъэхэми, бжъэдигъухэ-
ми убыххэм къахэкыгъэу ахэ-
сыр бэ. Ахэр Хъяклох, Хъуда-
х, Къашхэх, Хъашхуанхэх, Уд-
жыхх, Джарымх ыкIи нэ-
мыкых. УалыкIэмэ, «Тэри ти-
убых» ало, ау зыхэсхэм ашыщ-
хэу залтыгъэх. Ару щитми,
зэрэубыхыр зышэхырээр нахь
макIэ мэхъу зэпти, зыхэсхэм
ашыщ хъужыгъэх.

Тикъуаджэ убых унагъохэр
зэрэдэсхэри, Бырсырхэр ахэм
зэрашыгъэхэри сшіштыгъ.

Аш фэдэу Джарымхэх, Цурмын-
хэр, Мэрэтыкъохэм ашыщхэр,
НакIеххэр, Тхыгъохэр, Абрэдж-
хэр, Къэлэшхаохэр ыкIи нэмы-

Гущыіальэм
тидэлажье зэхъум, сэркIе бэ
къэнэфагъэр.

Адигэ лъэнкъир
ыльэ тауцоним
иоф убыххэм
чыпIешхо щау-
быты. Схиогъе-

шэгъонир непэ
бжъэдигъу куры-

псэу а бдзэхэ
шыпкъэу зызы-

лтытэжжэхэрээр
убыххэу къена-

фхэху бэрэ къи-

зэрэхкырээр ары.
Адигэ лъэнкъхэр
зэхэпхъагъэхэу

куудажжэм зэ-
радэсхэм лъа-

псэу илэхэри на-
фэ къэхъугъэх.

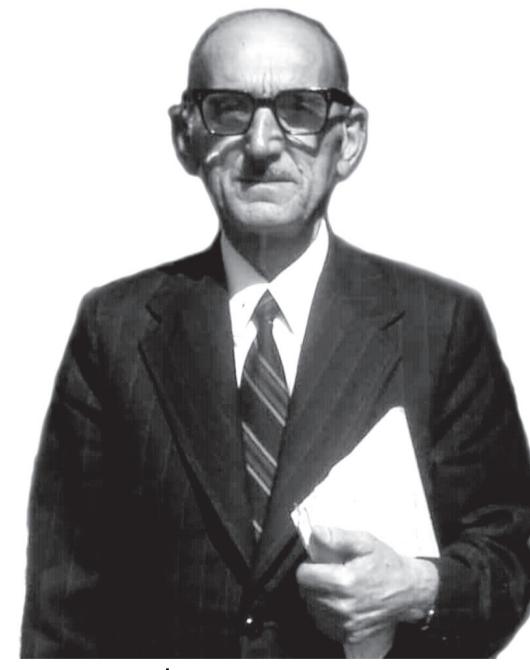
1641-рэ ильэсийм

адигэмэ къахэхъэгъэ тиркоу

Эвлия Челеби къеънанаф бжъэ-

дигъухэр къушххэм къехыхэ

зэхъум гьоту зэфшхахэмкэ

Аужырэ убыххэу ильэс за-
улэкIэ узэкIэбэжжэм ду-
наим ехыжыгъэ Эсенч
Тевфик.

бзэм пэблагъ, нэмыкI лъэнкъохэмкэ абхъазыбзэм еклиа-
лэ. Бзищыри зэзыхырэ горэхэр Ѣылэх. Ау убыхыбзэм ежь
иуу бзэ гъэпсыкIе илэу, ежь
шъхъаф шыпкъэу щитыгъ.
Арьш, бзэхэм атегущыIехэ
зыхъукIэ агъэфедэрэ къэуа-
кю «абхъаз-адыгэбзэ купым»
ычыпIэкIэ «абхъаз-адыгэ-убы-
хыбзэ купыр» плонир нахь
тэрэз.

Тыбзэхэм къарыкIуагъэр зэгъэшIэгъэнимкIэ, къэ-
гъэнэфэгъэнимкIэ непэ къини гъуабэ шэнныгъэлэжхэм апэ къекIы. АшкIэ мы тхыльым дэт гущыіальэри грамматикэри ІаубытыпIэ пшиынхэ пльэкIыщ.

Адигэ цыиф зитарих зышло-
гъэшIэгъонэу Баграт Шинкубэ
итхыльэу «Последний из ушед-
ших» зыфиорэм емыджаагъэу,
абхъаз лъэнкъэу Кавказым
икыжхи къодыжыгъэм зыгу
ымыгъэуузыгъэ непэ къэбгъо-
тынэу къышшошырэп. Адигэ
наукэм джы а лъэнкъим ыбзэ
фэгъэхыгъэу юфшIэгъэшхо
къиххэхагъ. Ар, ыпшэкIэ къы-
зэрэшытIуагъэу, адигэ тари-
хымкIи наукэмкIи мэхъанэшхо
зиэ юфшагъэу зэрэхууцтим
тицихъэ тель.

СИХЪУ Гошнагыу.

Хэгъэгум и Лыхъужъхэм я Мафэ ипэгъокIэу

ЩысэтехыпIэу къитхэтых

Тикъэралыгъо щыпсэурэ цыифхэм ашыщэу хэгъэгум ыпашхьэ гъэхъэгъэ инхэр щызышыгъэхэм, ар къаухъумээ лы-
пъэшхо кызыхэзгъэфагъэхэм бъэхэлхьэ льапIэхэр къащаатыхэу хабзэ. Ахэм зэкэми ашыщэу альтэрэр Лыху-
жыцIэр ары.

Тыгъэгъазэм и 9-м Лыхъужъхэм я Мафэ хэтэйеунэфыкы, аш ыльласэ чыжьеу кынжжээ. 1769-рэ ильэсийн Ятлонэрэ Екатеринэ зэолIхэу пытагъэрэ лыблэнагъэрэ кызыхэзгъэфагъэхэм афагъэшьошэнэ Шыихъэу Георгий Победоносцэм иорден ыгъэнэфагъагь, аш степениил Iагь. Бъэхалхъэр зэрэтигъэхэр нэбгырэ 25-рэ мэхъух, ахэм ашыщы ежэ Екатеринэ, орденым икавалерхэу, генерал-фельдмаршалхэу Михаил Кутузовыр, Михаил Барклай-де-Толли, нэмыххэри.

Революциер кызыдаахым үүж орденыр большевикхэм тирхыхыгъагь. Советскэ Союзым илъехъан текыгъэу, 2000-рэ ильэсийн Урысые Федерацием и Президент иунашьокIэр орденым истатус кырагъэгъэзэжыгъ, 2013-м кынщегъэжьагъэу Хэгъэгум и Лыхъужъхэм я Мафэ Кремлым кынхагъэзунэфыкы. Президенты Советскэ Союзым ыки Урысые Федерацием я Лыхъужъхэм, Щытхум иорден ыки

Шыихъэу Георгий иорден икавалерхэм афагушо.

Адьгейр мыныими, кыншихъугъэхэу ыки нэмыххэри чыпIэхэм къарыкыжыгъэхэу Советскэ Союзым и Лыхъужъэу нэбгырэ 52-рэ щыпсэоу кыншалтытэ. Ахэм аш итых Хэгъэгум зэошхом а цэ льапIэр кыншифагъэшьошгъэхэ Лыхъужъхэу Андырхое Хусен, Бжыхвакъо Кынчхэри, Кьюш

Алый, Тхагуушъэ Исмахильэ, ШуцIэ Абубечир, Ацумыжь Айдэмэр, Нэхзэ Даутэ.

Апэрэ дунээ заом пхашэу щызэуагъэхэм ашыщых абдазахэу Едыдж Николай Алибый ыкъор, Лыххесэ Мурат Шъэофыж ыкъор, Черкес Тембот Джанхъот ыкъор, нэмыххэри. Георгиевскэ орденым фэдэу агъэльепIэрэ бгъэхальхъэхэр къааратыгъагъэхэр адыгэ офицер

нэбгырипш фэдизмэ. Ахэм ашыщых Даутээ Заурбэч, Джарымэ Муссэ, Инарыкъо Алый, нэмыххэри.

Ауҗыре ильэсхэм Адьгейим щыщхэу Лыхъужъхэу хуягъэх Рустем Клуповыр, Олег Козловыр, Сергей Костиныр, Мэзыхъэ Владимир, Цэй Эдуард. Лыхъужъхэу пэпч лыгъэу зэрихыгъэхэм икъэбар гъашгъоны, шхъэкIэфагъэ фэпшынэу, ныб-

жыкIэхэм ягъэшIэнэу щыт. Урысые Федерацием ишьольырхэм зэкэми Лыхъужъхэм ямэфекI ашыхагъэунэфыкыщ. Хэгъэгум зэмыблэжьэу фэзэуагъэхэр, цыифхэр ыки мамырныгъэр къэзыхуумагъэхэр, іешэ зэпэуцужхэм ахэлэхъагъэхэр, чыпIэ зэфэшхъафхэм террористхэм щапэуцужыгъэхэр агу къагъэкIыжыцых.

Урысые Федерацием и Президент илъыклоу Кыблэ федеральнэ шьольырхэм щыIэм и Аппарат импрес-кулыкъу кынзэриуагъэмкIэр, Хэгъэгум зэошхом иветранхэр, Урысыем и Уэшыгъэ КыачIэхэм ахэтхэр, чанэу зыкъэзгъэльэгъогъэ ныбжыкIэхэу Кыблэ шьольырхэм ичыпIэ зэфэшхъафхэм ашыпсэухэрэ ашыщхэр Кремлым и Андреевскэ зал Лыхъужъхэм я Мафэ рагъэблэгъэштых.

(Тикорр.).

Сурэтхэм артыхэр: Советскэ Союзым и Лыхъужъхэм яндырхье Хусен, ШуцIэ Абубечир; Урысые Федерацием и Лыхъужъхэу Цэй Эдуард.

МэфэкIым тыпэгъокIы

ИльэссыкIэ Іанэр, уасэхэр

СтатистикэмкIэр Федеральнэ куулыкъум Краснодар краимкIэр ыки Адыгэ РеспубликомкIэр и ГээорышапIэ ипащэ игуадзэу Куржью Светланэ кынзэриуагъэмкIэр, 2018-рэ ильэсийн пыкыгъэ уаххтэр икыгъэ ильэсийн ебъапшэмэ, анахь агъэфедэхэрэ гъомылапхъэхэм ауасэ индекс проценти 101,5-м нэсигъ.

Нахь нэрылъэгъу къытфэхъуным фэш гъэорышапIэм гъомылапхъэхэм ауасэ гурытымкIэр кынзэрилтигъэхэм шүүчидгъэгъозэн. Хабзэ зэрэхуу, мы мазэм ИльэссыкIэм етIупщыгъэу цыифхэм зыфагъэхъязырынэу рагъажэ ыки Іанэм тырагъэуцощхэ салатхэм яшын егупшысэх. Анахь зэльашIэрэ салати 3-м ахаль-

хъэхэрэ гъомылапхъэхэм та-
кынтигүшүIэшт.

Салатэу «Оливье» хэмийтэу ИльэссыкIэр тынэгү кынкIэдгъэуцощхурэп. Бысымгаулаа пэпч ар ымышшэу хүүрэг соми сыйхэмьукъонэу кыншишошы. НэбгыриплI зэрэс унагъом ышышты оливьем ыуасэ соми 7-рэ чапыч 84-кIэ мэгье нахь макэ хүүтээ ыки ар сомэ 266-

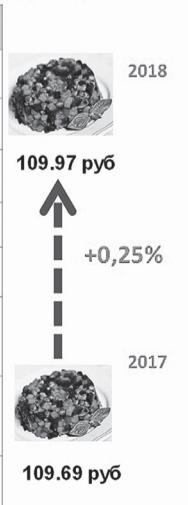
рэ чапыч 42-м нэсигъ. Арэущтэу зыкIэхъугъэу статистхэм айорэр нэшебэгү шлоум, майонезым, харьхуу джэнч жъэгэим, бжынным ыки нэкуль гъэжъуагъэхэм (хэл пстэуми анахь льапI) ауасэ кынзэрэшыкIагъэр ары.

Ятлонэрэ зэльашIэрэ салатэу «Винегрет» бэмэ ашы. Мэгье мээр чапыч 28-кIэ къэлэлэпIагъ. Ар зэпхыгъэр картофым, чыпIльым, пхым ауасэ кынзэрэдэхэдэгээрилэхэй асалатыр зышиштхэм нахь льапIэу къафыдэкIыщ.

Ящэнэрэ салатэу «Сельдь под шубой» зыфигоу нэбгыриплI лахьым телъитагъэм соми 7-рэ чапыч 10-рэ кынхэхъуагъ. Аш хальхъэхэрэ пцэжъые щыгъэхэм, кIэнкIэм, хэтерэхъэхэм ауасэ кынзэрэдэхэдэгээрилэхэй асалатыр зышиштхэм нахь льапIэу къафыдэкIыщ.

Салатхэм язакьоп ныла Іанэм тырагъэуцохэрэ? Гупчэ бэдээршыпIэм щыIэ уасэхэмийн защицдгъэгъозагъ. ИльэссыкIэр Іанэм итамыгъэу щыт мандаринир. Ар жууцэу къежагъ нахь мышшэми, ыуасэ къехырэп — гурытымкIэр сомэ зы килограммийн 70-рэ. Мынэрысэри

	2017- октябрь	2018- октябрь	процент роста
Лук репчатый, 50 г	1.13	1.10	-2.75
Масло подсолнечное, 50 г	4.81	4.76	-1.00
Морковь, 150 г	3.83	4.41	15.19
Картофель, 200 г	4.74	4.75	0.21
Свекла столовая, 250 г	7.61	7.76	2.00
Овощи натуральные консервированные, маринованные, капуста квашенная, 150 г	18.77	18.68	-0.45
Овощи натуральные консервированные, маринованные, огурцы соленые, 150 г	18.77	18.68	-0.45
Овощи натуральные консервированные, маринованные, горошек зеленый, 400 г	50.04	49.82	-0.45

Стоимость набора продуктов для приготовления салата «Оливье» в Республике Адыгея (в расчете на 4 человека, рублей)

	2017- октябрь	2018- октябрь	процент роста
Лук репчатый, 100г	2.26	2.19	-2.75
Морковь, 200 г	5.11	5.88	15.19
Картофель, 500 г	11.84	11.87	0.21
Яйца куриные, 4 шт.	17.49	20.12	15.07
Майонез, 200 г	31.78	31.24	-1.69
Овощи натуральные консервированные, маринованные, горох 380 г	47.54	47.33	-0.45
Овощи натуральные консервированные, маринованные, огурцы 500 г	62.56	62.28	-0.45
Колбаса вареная, 300 г	95.69	85.51	-10.65

республикэм кыншагъэхы йоу пшIэштэп, зы килограммийн сомэ 60 — 70-рэ лыгытнын фае. Джащ фэд былымылым ыуаси, икыгъэ ильэсийн ебъапшэмэ, мэгье ар сомэ 20 — 30-кIэ нахьыбэ хүүгъэ. Нэмыххылхэм ауасэ кыншагъэхы йоу пшIэштэп, зы килограммийн 70-рэ. Мынэрысэри

ИльэссыкIэм ихэгъэунэфыкыын пстэури зэфэшхъафэу екlyapIэ: аупшэрхыыщтымкIи, мэфекI Іанэм тырагъэуцощтымкIи, зыщалъэшттымкIи. Ау ини цыклюи аш кIэ горэ къафихынэу, шу кадэххунэу щэгүгүх. Кьюм ильэсэу кынхаштим гушуягъо кынхаштим тэри тэжэкт.

ЮШЫИНЭ Сусан.

Зэкъошныгъэм игъогухэмкээ

«Бзэрбзэм» адигабзэр егъэбзэрбзэ

Ткьош Къэбэртэе-Бэлькъарым иарткупэу «Бзэрбзэм» ипчыхъэзэхахьэ Мыеекъуапэ гъешІэгъонэу Ѣыкъуагъ.

Адыгэ Республика и Къэралыгъо филармониэ тысынпэ нэкл зеримыгъэжым ыгъэгумэкъихэу концертим епллызышоигъохэр чехъаплэм үтхэу талукла. Ахэр «Бзэрбзэм» иордхэм ашыгъуаэх, артистхэри ашлэх.

Республикем изаслуженне журналистэу Тэшту Светланэ зэхахьэм ипэубле къышигуагъ «Бзэрбзэр». Кошхаблэ, Блащэпсынэ ямэфэкі мафэхэм, Лъэтцэрыкъо Кимэ фэгъэхыгъэ шэжэ зэхахьэу Мыеекъуапэ Ѣыкъуагъэм зэрахэлэхъагъэр. «Бзэрбзэм» шукиэ фэтлэгъурэр типшынэо цэрылоу Лъэтцэрыкъо Кимэ ишыэ-нэгъэ гьогоу ехылгэгэе концертэр Налщык Ѣызехэцгээнэм къещакло зэрэфхъуагъэр ары.

«Бзэрбзэм» ихудожественне пащэр Къыблэ шьольтырым, Темир Кавказым, тильэпкъэгъухэр зыщыпсэухэрэ Иэкыб къэралхэм ашызэльаш. Адыгэ Республика, Къэбэртэе-Бэлькъарым, Къэрэшэ-Щэрджэсым, Ингушетием, Темир Осетием — Аланием язаслуженне артистэу Лосан Тимур пышнэо цэрылоу, ордхэр еусых.

Концертэр зэрэгъэпсынэ шыкъем узынепещэ. Адыгэ ордых къаюхэрэр. Дышэкл Артур къыхедэ, ордыхохэр, оркестрэр дежъуух. ГъешІэгъоныр жынын фэгъэзэгъэ артистхэр зэрэорэдьохэр ары. Къодзэко Ислам макъэр къабзэу зэкецхи. Ордэу къылохэрэм ашыгъэр зэльаш. Артистэу Нэфыш Чэриим ирепертуар хэтих. Ислам шулыгъэр ордхэр къызыхидзэхкэе усэм хэль гушигъэр зэхэугуфыкыгъэхэу къипльеягъэсих.

«Ар сидахэш» зыфиорэр пшьашъэм идэхагъэ изакъоп зэхылгэгъэр. Клалэм пшьашъэр шьхэгъусэ къыфэху шоигъу. Артистим къызэрэтиугъэу, «Бзэрбзэм» ухэт зыхъукиэ, ордых гупшысэу хэлтыр къызэмухын пльэкыщтэп. Дышэкл Артур, Къодзэко Ислам, Маршэл Муаед, Чыгар Нэсрын,

Бэчмыкъо Бурак, Шэуджэн Джамбек, нэмыкхэри «Бзэрбзэм» зэрэхэтхэм гушуагъо хагъуатэ. Лосан Тимур япащ, яныбджэгъу, шынахыж льаплэу ял.

Лъэпкъ ордым тызэрэзэфищэрэм артистхэр егъэгушох. Тхъабысымэ Умар ыуыгъэхэу «Губъом ис тхъаркъохэр», «Налмэсэр къэшь» зыфиохэрэр, Андзэрэкъо Чеслав иордхэр, фэшхъяххэр пчыхъэзэхахьэм Ѣыгъэх. Ч. Андзэрэкъом ирепертуар къыхахыгъэ ордхэм ашыгъэр «Бзэрбзэм» егъэжынчах.

Лосан Тимур пышнэмкээ

«Бзэрбзэм» ихудожественне пащэр Къыблэ шьольтырым, Темир Кавказым, тильэпкъэгъухэр зыщыпсэухэрэ Иэкыб къэралхэм ашызэльаш. Адыгэ Республика, Къэбэртэе-Бэлькъарым, Къэрэшэ-Щэрджэсым, Ингушетием, Темир Осетием — Аланием язаслуженне артистэу Лосан Тимур пышнэо цэрылоу, ордхэр еусых.

адежъуузэ, республикем икелэцкыкъу ансамблэу «Шпаргалкэм», художественне пащэр Адыгэим изаслуженне артисткэу Марина Фатеева, адыгабзэкэе тиордхэр къыуагъэх. Сээ фыжхэр урыс, адыгэ пшьашъэжьехэм ашыгъэу пчэгум дахэу къыщыгъэгъуагъэх. Художественне пащэр Тхъакумэшэ Налбек къещакло зыфэхуягъэ къешьокло ансамблэу «Абрекхэм» пчыхъэзэхахьэр къагъэбагъ. Лъэпкъ шуашэри «къагъэгущы-Иэу» тълытагъе къашхохэр дэгъоу къизэрашыгъэхэм dakloy, шэн-хабзэхэри гъешІэгъонэу къизэрагъэлэгъуагъэхэм фэши. «Абрекхэм» яшьонтырпраохэри къахэшыгъэх. Артистхэм ялэпэлэсэ-

гъэп. «Бзэрбзэм» ныб-жыкъкэу тиштагъэхэм гүүхонигъэ къысхальхъэ. Тхъаегъэпсэух ИэпнІэгъу къытфэхуягъэхэр, тизэ-хахъэ еплъыгъэхэр. Сэ непэ сигүшІогъоиху...

Лосан Тимур ишьэожьехэм Астемири Инали концертим еплъыгъэх, ахэри нэгушохэр тильэгъуэх. Зэкъошныгъэм игъогу зызэриушьомбгурэр тигуапэу хакъэхэм шлоу Ѣылэр къадэхуунэу афэтуагъ. Хъяркээ, шукиэ тызлоклэх.

ЕМТЫИЛ Нурбий.

Сурхэхэр зэхахьэм къышытэхъягъэх.

Зэхэзыщагъэр
ыкъи къыдэзы-
гъэкырэр:
Адыгэ Республика и
Иэкыб къэралхэм ашы-
пэсэурэ тильэпкъэ-
гъуахьэм адиряи эзхы-
ныгъэхэмкээ ыкъи
къэбар жыугъэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шыэр:**
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-кээ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчыагъэкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтэу, шрифттыр
12-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкъегъэжохых.

E-mail: adyvoice@
mail.ru

Зыщаушихъягъэр:
Урысы Федерацием
хэутийн Иофхэмкэ, теле-
радиокъэтын-
хэмкээ ыкъи зэллы-
Иэсэкыб амалхэмкэ и
Министерствэ и
Темир-Кавказ
Чыпэ гъэлоры-
шылп, зэраушыхъягъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъягъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъемкэ
пчыагъэр
3983
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2898

Хэутийн узьчи-
кэлхэнэу Ѣыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Зыщаушихъягъэр
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм
игуадзэр
Мэцлэхъю
С. А.

Пшъэдэхъю
зыхъырэ секретарыр
Жакъемыкъо
А. З.